

Van Twee Kanten

Het academisch jaar moet korter

Om de werkdruk van docenten te verlagen moet het academisch jaar korter, stelde De Jonge Akademie onlangs. Studentenvakbond LSVb reageerde sceptisch en zegt dat het riskant is hetzelfde onderwijs te doen in minder tijd. Onderzoeker en docent Chiel van Heerwaarden en student Nick Ligthart gaan hierover in gesprek.

Tekst Albert Sikkema • Foto's Guy Ackermans

Chiel: 'Een werkgroep van De Jonge Akademie heeft een advies uitgebracht onder de titel *Een slimmer academisch jaar*. Ik vind óók dat de werkdruk onder docenten omlaag moet, maar we zijn eveneens voor goed onderwijs en we willen dat de universiteiten daar voldoende tijd in steken. Het punt is: in Nederland doen we dat al, meer dan in omringende landen, terwijl de kwaliteit van onze studenten gelijkwaardig is met Duitse of Franse studenten. Dan moet je je afvragen: hoe kan ons onderwijs effectiever?'

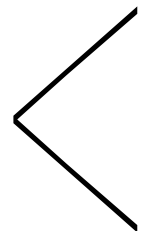
Nick: 'Je moet je afvragen: waar zitten de verschillen? Nederland heeft gemiddeld 30 onderwijsweken, tegen 29 weken in Duitsland, 24 weken in België en 21 weken in Engeland. Wat bepaalt die verschillen? Binnen Nederland zie je dat WUR 29 onderwijsweken heeft, tegen 35 weken bij de Erasmus Universiteit. Dat is toch gek. Ik denk dan: pas op dat in Wageningen de onderwijskwaliteit niet onderuitgaat als je het aantal onderwijsweken gaat verlagen.'

Chiel: 'Je kunt het academisch jaar alleen inkorten als je het onderwijssysteem verandert, in samenspraak met de studenten. Ik moest dit jaar op 4 augustus nog een hertentamen afnemen. Midden in de vakantie. Dat legt druk bij zowel docenten als studenten.'

Nick: 'Ik studeer International Land and Water Management. Dat is een redelijk exacte studie waarbij we veel contacturen nodig hebben als student. Als er bij mijn opleiding onderwijsweken met contacturen worden afgesnoept, ben ik bang dat de studiedruk in de resterende weken hoger wordt. Je moet die studiepunten toch ergens vandaan halen. Je kunt als docent ook minder lesstof aanbieden, je meer richten op de hoofdlijnen, maar dan streep je misschien lesstof weg die mij net interesseerde.'

Chiel: 'Je kunt inderdaad niet zomaar

'Voer deadlines in voor thesisvakken en ACT-groepen'

Nick Ligthart, student International Land and Water Management en in 2019 voorzitter van Student Alliance Wageningen

‘Minder onderwijs- weken kan alleen als je investeert in de autonomie van studenten’

Chiel van Heerwaarden, lid van De Jonge Akademie en onderzoeker bij Meteorologie en Luchtkwaliteit

minder onderwijsweken geven met hetzelfde studiemateriaal. Ik denk dat minder onderwijsweken alleen kan als je investeert in de autonomie van de studenten, dat je ze stimuleert zelf op zoek te gaan naar kennis en antwoorden in onderwijsvrije weken. Dat proces moet je wel begeleiden als universiteit, als je dat de studenten in het begin van de studie aanleert, hebben ze daar de hele studie profijt van.’

Nick: ‘Daarmee kun je werkdruk bij docenten wellicht verlagen, maar behoud je de onderwijsdruk bij studenten. Ik vind mijn opleiding wel ok qua studiedruk, we hebben al redelijk veel zelfstudie. Ik ervaar vooral studiedruk in week 2 en 3 van een periode, als je veel informatie krijgt en nog niet precies de feeling hebt wat je met die informatie moet doen. Ik zie niet goed hoe je bij deze vakken het onderwijs kunt minder. We hebben ook geregeld groepswerk, dan hebben we de tijd echt wel nodig. Ik heb overigens liever twee of drie vakken per periode.’

Chiel: ‘Het probleem van korte vakken is vaak dat docenten in de verleiding komen teveel informatie in zo’n vak te stoppen. Die versnippering in het onderwijs moeten we tegengaan. We kunnen het lesrooster zo organiseren dat je als docent je onderwijs in twee van de vijf

onderwijsperiodes kunt concentreren, zodat je daarbuiten ruimte hebt voor onderzoek en andere taken. Ik ervaar zelf bijvoorbeeld werkdruk als ik teveel kleine taken tegelijk moet doen waar ik te weinig tijd voor heb. Dan heb ik het liever druk met wat minder, maar grotere taken waarop ik me dan kan focussen.’

Resource: ‘Hebben jullie aanbevelingen hoe het academisch jaar zonder grote ingrepen korter kan?’

Chiel: ‘Minder tentamens helpt, daar win je tijd mee. De Nederlandse universiteiten hebben niet alleen veel tentamens, maar studenten mogen die tentamens ook vaak herkansen. Minder tentamens haalt druk weg bij zowel studenten als docenten, zeker rond de zomervakantie.’

Nick: ‘In Wageningen is er vaak geen deadline bij thesisvakken, dus gaan studenten soms nog weken door in de zomervakantie om hun thesis af te ronden. Dat geldt ook voor ACT-groepen die uitlopen. Als je deadlines invoert, dan garandeer je beter dat studenten in

de zomervakantie rust nemen.’

Chiel: ‘Ik denk dat het Wageningse onderwijs de laatste jaren al flink is veranderd in de richting van meer autonomie voor de studenten. Je ziet nu meer online instructies, zodat studenten zich zelfstandig kunnen voorbereiden op werkgroepen en contactonderwijs. Maar dit werkt alleen als studenten dit dan ook daadwerkelijk doen.’

Nick: ‘Die autonomie betekent wel dat de universiteit de studenten goed moet leren leren.’

Chiel: ‘De studenten moeten niet lijden onder de werkdruk van docenten, we moeten het ene niet oplossen ten koste van het ander, maar elkaar sterker maken. Het is een super moeilijk probleem, maar bedenk: creativiteit lijdt onder stress, zowel bij docenten als studenten.’ ■

Wat vind jij? Reageer op dit artikel op [Resource-online.nl](https://resource-online.nl)